

Inzet van de ondersteuningsadviseur (OSA) in de regio Waterland

Om zoveel mogelijk kinderen een plek te bieden in het reguliere basisonderwijs, zetten scholen en schoolbesturen in op een goede basisondersteuning. Een veilig pedagogisch klimaat, goede gedragsaanpak, sterk pedagogisch-didactisch handelen en een systematische werkwijze maken een preventieve aanpak mogelijk. Om de basisondersteuning te versterken kan de school de ondersteuningsadviseur inzetten. Dit kan onder andere door middel van observaties in de klas, coachen van leerkrachten, nascholing. Met de inzet van ondersteuningsadviseurs wordt het accent verlegd van curatief naar preventief, van leerling naar leerkracht en van incident naar systeem. De school bepaalt zelf hoe de ondersteuningsadviseur wordt ingezet.

Scholen werken veelal middels de cyclus van Handelingsgericht werken (HGW). Binnen die cyclus zijn leerlingbesprekingen, groepsbesprekingen en ondersteuningsteams momenten om te signaleren, plannen te maken en te evalueren. Ook bij deze cyclus kan de ondersteuningsadviseur van de school betrokken zijn en hij/zij kan in voorkomende gevallen aanvullend psychodiagnostisch en/of didactisch onderzoek doen.

De activiteiten waarvoor de ondersteuningsadviseur wordt ingezet, worden jaarlijks vastgelegd in een plan. De school stelt dit in samenspraak met de OSA op en het wordt vervolgens met het schoolbestuur en het samenwerkingsverband gedeeld.

Wie is de Ondersteuningsadviseur?

De ondersteuningsadviseur is een gedragswetenschapper met brede kennis van de school waar hij of zij aan verbonden is. Hij/zij koppelt deze kennis aan de hulpvraag en ondersteuningsbehoefte van de school, de leerkracht en/of het kind. De ondersteuningsadviseur is een ervaren psycholoog of orthopedagoog en beschikt over brede kennis over zowel het reguliere basisonderwijs als verschillende vormen van speciaal (basis)onderwijs.

Wat kan een school van een ondersteuningsadviseur verwachten?

De ondersteuningsadviseur:

- Heeft een helicopterview die breder is dan het strikte psychologen/orthopedagogen werk. De OSA heeft bijv. ook zicht op team-/ schoolontwikkeling, ontwikkelingen die binnen het onderwijs spelen, etc.
- Is in staat om de vraag of de “vraag achter de vraag” van de school en/of de ouders helder te krijgen. De OSA kan goed afstemmen op wat de school/ ouders nodig hebben.
- Kan optreden als een “critical friend” voor de school.
- Kan, indien de vragen van de school niet specifiek op het expertisegebied van de OSA zelf liggen, meedenken over wie het beste antwoord op de vraag van de school zou kunnen geven. Dit kan bijv. een onderwijsadviseur van Klaarr zijn, maar kan ook een andere expert op het betreffende gebied zijn.
- Is in staat om psychodiagnostisch onderzoek te doen en de resultaten te vertalen naar de schoolsituatie.
- Heeft zicht op de sociale kaart van de regio m.b.t. onderwijs, hulpverlening, gemeentes, besturen, samenwerkingsverbanden etc.
- Reageert vlot op vragen en is een betrouwbare partner voor de school/ het bestuur.

De werkzaamheden van de ondersteuningsadviseur

Niveau 1 - Basisondersteuning

Om zoveel mogelijk kinderen een plek te bieden in het reguliere basisonderwijs, wordt ingezet op een goede basisondersteuning. Een veilig pedagogisch klimaat, goede gedragsaanpak, sterk pedagogisch-didactisch handelen en een systematische werkwijze maken een preventieve aanpak mogelijk.

Mogelijke activiteiten van de OSA:

- Begeleiding gericht op het versterken van het pedagogisch-didactisch klimaat in de klas en de ondersteuning van de leerkracht bij de afstemming van het onderwijsaanbod op de onderwijsleerbehoefte van de verschillende leerlingen.
- Observatie in de groep n.a.v. een hulpvraag: gericht op de groep, enkele leerlingen, individuele leerling of specifiek leerkrachtgedrag. Video kan als instrument worden ingezet.
- Ondersteuning van de IB-er bij de werkzaamheden in de ondersteuningsstructuur.
- Ondersteuning van de IB-er of leerkracht bij de leerontwikkeling, schoolkeuze VO, sociaal-emotionele ontwikkeling, gedrag, werkhouding, pedagogische aanpak, handelingsplannen, etc.
- Gesprekken met leerkracht, kind, ouders en/of andere betrokkenen.

Van belang is dat de OSA in overleg met betrokkenen goed in kaart brengt wat precies de vraag is, zodat er een passend antwoord gegeven kan worden. Op het niveau van de basisondersteuning kan de OSA ook doorschakelen naar een collega met up-to-date specialistische kennis.

Niveau 2 - Ondersteuning binnen de school

Passend Onderwijs stelt leerkrachten voor de taak om onderwijs, extra ondersteuning en zorg te combineren. Om dit hanteerbaar te houden is het nodig tijdig extra ondersteuningsbehoefte te signaleren. Samen met de ondersteuningsadviseur onderzoekt de leerkracht zijn mogelijkheden en bewaakt hij zijn grenzen. Vanuit deze analyse wordt bekeken welke vervolgstappen er nodig zijn. Als orthopedagoog of psycholoog beschikt de ondersteuningsadviseur de benodigde expertise om de leerkracht, het kind en de ouders te ondersteunen waar nodig. Dit begint bij een analyse van de beperkingen, de problemen, de mogelijkheden en kansen. Samen met de leerkracht, kind en ouders kan er onderzocht worden wat werkt. Vervolgens worden de bevindingen omgezet in een plan, wat systematisch wordt uitgevoerd. Daarbij kan de ondersteuningsadviseur licht curatieve begeleiding bieden aan kind(eren), leerkracht(en), of ouders.

Mogelijke activiteiten van de OSA:

- Begeleiding van de ondersteuningsstructuur.
- Behandeling van kind(eren) op het gebied van faalangst, omgaan met problemen in het leren als gevolg van bijvoorbeeld dyslexie, cognitieve beperkingen of hoogbegaafdheid.
- Coachen van intern begeleider, leerkracht(en), ouders, kind
- Ondersteunen van de intern begeleider, leerkracht, ouders, kind en/of groep binnen het OT, of bij HGW traject, diagnostiek, opstellen groepsplan, OPP, etc.

Niveau 3 - Extra ondersteuning van buiten de school

De ondersteuningsadviseur maakt ook onderdeel uit van het Ondersteuningsteam van de school. In het ondersteuningsteam wordt besproken en onderzocht wat de onderwijsbehoefte van diverse kinderen zijn. Samen met ouders, kind, leerkracht, ketenpartners en andere betrokkenen wordt naar

oplossingen gezocht zodat het kind zich optimaal kan blijven ontwikkelen. De ambulante begeleider (AB) vanuit het samenwerkingsverband kan op dit niveau tevens actief betrokken zijn bij de school.

Mogelijke activiteiten van de OSA:

- Ondersteunen van het OT bij de vormgeving en coördinatie van extra externe ondersteuning.
- (Vorbereidende) diagnostiek zoals een anamnesegegesprek met ouders, overleg met andere zorginstanties in verband met afstemming van zorg.
- Samenwerking met ketenpartners, zoals AB, SMW, GGD, Spirit, Youz, Triversum, Bascule.

Niveau 4 - Extra ondersteuning buiten de school De plaatsing binnen een school voor speciaal (basis)onderwijs wordt gezien als het vierde niveau, omdat dit buiten de school plaatsvindt. Voor plaatsing binnen een school voor speciaal (basis)onderwijs is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. De OSA kan school en ouders ondersteunen bij de aanvraag voor een TLV.

